दृष्टाः । हे अग्ने अथर्वा प्राणः पुष्करादधि उदकात्सकाशात्त्वां निरमन्थत निःशेषेण मथितवान् आपो वै पुष्करं प्राणोऽथर्वेति श्रुतेः [६.४.२.२.] । वाघत इति ऋत्विङ्नामसु [निघ° ३.१८.] पठितं विश्वस्य सर्वस्य जगतः सम्बन्धिनो वाघतः ऋत्विजस्त्वां मूर्ध्नोऽर्थादरणेः शिरसो निरमन्थन्नेति व्यत्ययः यद्वा विश्वस्येति षष्ठ्येकवचनं प्रथमाबहुवचनार्थे विश्वे सर्वे वाघत इत्यर्थः ॥ यद्वा ऋचोऽयमर्थः हे अग्ने अथर्वाख्य ऋषिः पुष्करादधि पद्मपत्रस्योपरि त्वां निरमन्थत कीदृशात्पुष्करात् मूर्ध्नः उत्तमाङ्गवत्प्रशस्तात् विश्वस्य वाघतः सर्वजगतो वाहकात् पुष्करपर्णमग्निमन्थनयज्ञनिष्पादनद्वारेण सर्वं जगन्निर्वहति ॥३२॥

तमु त्वा दध्यङ्ङृषिः पुत्र ईधेऽथर्वणः । वृत्रहणं पुरंदरम् ॥३३॥

हे अग्ने अथर्वणः ऋषेः पुत्रः दध्यङ्नामक ऋषिः तमु त्वा उ एवार्थे तमेव त्वाम् ईधे प्रज्वालितवान् कीदृशं त्वां वृत्रहणं वृत्रस्य पाप्मनो हन्तारं ब्रह्मभ्रूणवृत्रेषु हन इति [पा° ३.२.८७.] क्विप् पुरंदरं रुद्ररूपेणासुरसम्बन्धिनां त्रयाणां पुराणां विदारयितारम् वाचंयमपुरंदरौ चेति [पा° ६.३.६९.] खशि निपातः ॥३३॥

तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमम् । धनंजयꣳ रणे-रणे ॥३४॥

पथि वर्तमानः पाथ्यः सन्मार्गवर्ती यद्वा पाथसि अन्तरिक्षे हृदयाकाशे भवः पाथ्यः पाथोनदीभ्यां ञ्णिति [पा° ४.४.१११.] पाथःशब्दात् ञ्णप्रत्ययः ठिलोपः । वृषा सेक्ता मनः हे अग्ने त्वा त्वां समीधे संदीपयति मनसा हि ब्रह्मपन्था उपलभ्यते (16.) अतः पाथ्यः । मनसैवानुद्रष्टव्यमिति श्रुतेः मनसैवाभिलष्य स्त्रियाꣳ रेतः सिञ्चतीति वृषा हि मनः । मनो वै पाथ्यो वृषेति श्रुतेः [६.४.२.४.] । कीदृशं त्वां दस्युहन्तमम् दस्यून्हन्तीतिदस्युहा अतिशयेन दस्युहा दस्युहन्तमस्तम् नलोपः प्रातिपदिकान्तस्येति [पा° ८.२.७.] नलोपे दस्युहतम इति प्राप्ते नाद्घस्येति [पा° ८.२.१७.] तमपो नुडागमः अतिशयेन शत्रूणां हन्तारम् रणे-रणे धनंजयं तेषु तेषु संग्रामेषु धनस्य जेतारम् ॥३४॥

सीद होतः स्वऽउ लोके चिकित्वान्त्सादया यज्ञꣳ सुकृतस्य योनौ ।
देवावीर्देवान्हविषा यजास्यग्ने बृहद्यजमानि वयो धाः ॥३५॥